Fotograferen een arbeiderskunst

door Bern. Hesper

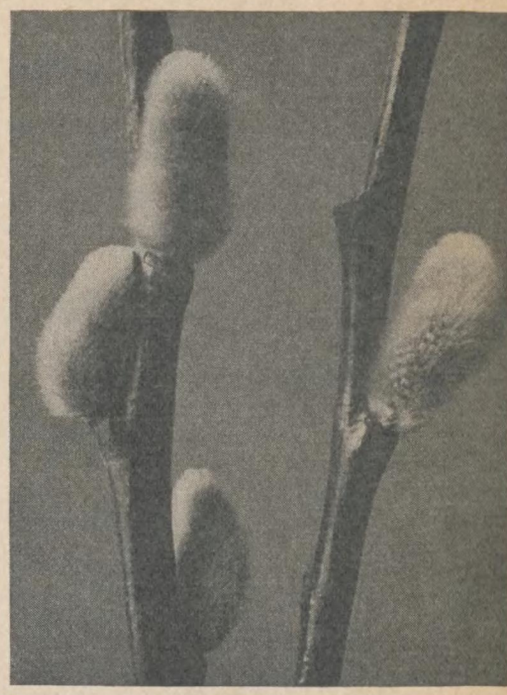

Zó kun je de lente zien....

Onafgebroken werken van zeer vele onderzoekers van differente nationaliteit hebben, aangemoedigd door de mogelijkheid van rendabele, practische toepassing, de fotografie in de laatste vijftig jaren tot een enorme ontwikkeling gebracht. Camera en alles wat er nog meer toe behoort om een fotografie te vervaardigen, hebben heel wat veranderingen ondergaan. De vakman maakte vroeger op zijn atelier gebruik van een camera, welke groot en zwaar was en waarvan het objectief allesbehalve het kleinste en lichtste onderdeel vormde. Buitenopnamen verrichtte hij met een zogenaamde reiscamera, geschikt voor het platenformaat 13×18, 18×24 of 24×30 c.M. Men fotografeerde op glasplaten, die het totale gewicht van de uitrusting niet onbelangrijk vermeerderden.

Zo lang de fotografie bestaat, zo lang zijn er amateurfotografen geweest. Ook zij hebben zeer veel tot de vooruitgang er van bijgedragen. Zij trokken er met hun fotografisch vrachtje op uit de natuur in. Inderdaad moeten de amateurs van vroeger wel heel wat geduld en inspanning er voor over gehad hebben. Hun liefhebberij in de fotografie moet groot geweest zijn. Als vanzelfsprekend deed zich het verlangen naar kleinere, handiger, gemakkelijker vervoerbare toestellen sterk gevoelen. Aan dit verlangen is door de fotografische industrie ruimschoot gevolg gegeven. Kleine, lichte, zelfs in zakformaat uitgevoerde toestellen met uiterst lichtsterke objectieven en hooggevoelig opnamemateriaal, stellen de tegenwoordige liefhebber fotograaf in staat, overal en onder alle omstandigheden foto's te maken in de kortst mogelijke tijden. Ook doordat de camerafabrikanten goedkoper producten zijn gaan brengen, is het aantal amateurfotografen hier sterk toegenomen. Voor bijna iedere beurs is er een fototoestel, zodat degenen, voor wie grote uitgaven bezwaarlijk zijn, zich toch met het fotograferen vertrouwd kunnen maken.

De laatste jaren heeft de fotografie in arbeiderskringen een zeer goede plaats gevonden en men mag wensen, dat men er daar weldra zo zal voorstaan, dat een ieder zich desgewenst de mooie en nuttige liefhebberij van het fotograferen zal kunnen veroorloven.

Als men de fotografie tot zijn liefhebberij kiest, betekent dit een geestelijke vooruitgang. Men heeft de behoefte gevoeld, bepaalde gedeelten uit de snel voorbijtrekkende levensfilm hier en daar tot stilstand te kunnen brengen. Diverse voorvallen hebben een zodanige indruk gemaakt, dat men ze aan de vergetelheid wil onttrekken. Men wil er bij herhaling van genieten en in staat zijn ze ook anderen te kunnen tonen. Die fotograferen genieten meer, niet uitsluitend doordat zij het interessante en mooie door hen vastgelegd nogmaals en nogmaals kunnen bekijken, maar ook door het zoeken naar motieven.

Iemand, die een camera bezit, trekt er veelal mee naar buiten. Hij heeft bij anderen gezien, wat men daar met een fotografietoestel kan maken. Nu gaat hij het ook eens proberen. Misschien was hij altijd al een natuurliefhebber, maar waarschijnlijk — zo gaat het bij de meesten — heeft hij maar zo'n beetje langs alles heen gelopen. En pas nu hij met z'n fototoestel in de hand gaat zoeken naar een goed onderwerp, merkt hij wat een veelheid van kleine en grote details je aandacht trekken en hoe moeilijk het is het wezenlijke van het voorwerp, dat je op de plaat wilt hebben, te treffen.

Hij bekijkt alles nauwkeuriger, van het machtige tot het nietige. Het gewelddige van de wolken zowel als het kleinste bloempje. Het rustige en het woeste in de prachtige natuur. Het zal hem meer dan tot dusver, opvallen, welk een schoonheid het zonlicht geeft aan alles wat er door bestraald wordt en er zich in beweegt. Bij iedere zonnestand en weersgesteldheid ziet alles er weer anders uit, telkens weer verrassender.

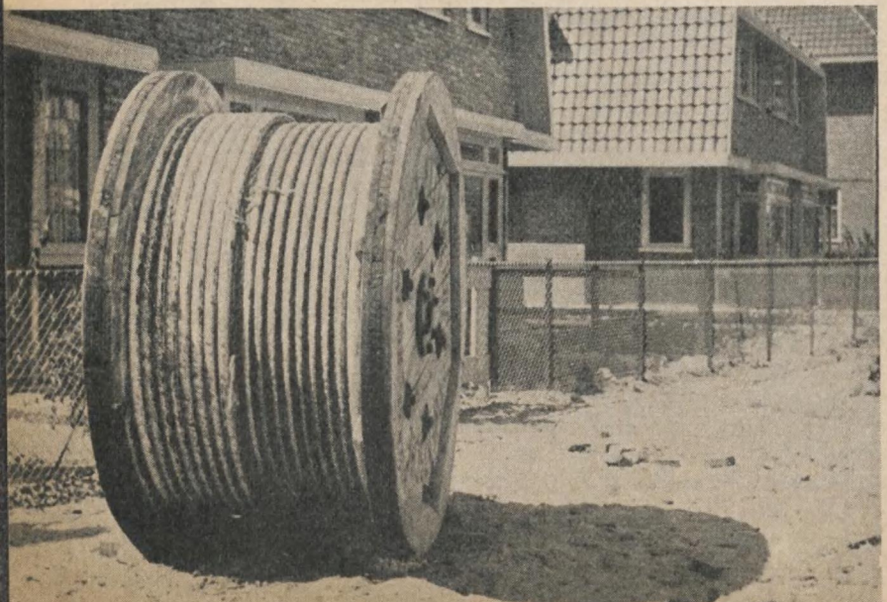

„Fotografisch zien is een onschatbaar bezit"

Hoe raak de arbeidersfotografie ook het symbolische in de arbeid weet te treffen, toont de foto op onze voorpagina, die eveneens afkomstig is van één der leden van de Rotterdamse Instituutsfotogroep.

Hij speurt naar het schone, merkt meer op en geniet derhalve ook oneindig veel meer. De gevorderde natuurfotograaf gevoelt zich één met de natuur, hetgeen volkomen ontspanning geeft. Fotograferen in de natuur combineert het genoegen van het buitenzijn met dat van het fotograferen. Men leert fotografisch zien, hetgeen een onschatbaar bezit is. Dit fotografisch kunnen zien is een belangrijk element in de fotografie, het is niet te koop en houdt generlei verband met de geldelijke waarde van de camera. Niet iedereen zal het hierin tot een even grote hoogte brengen, dit is een kwestie van aanleg, doch veel kan worden aangeleerd. Door het volgen van besprekingen of beschrijvingen van fotowerk kan men in vrij korte tijd z'n opmerkingsvermogen aanzienlijk verscherpen. Een beter gevoel voor vlakverdeling, lijn en kleurverhouding zal ongetwijfeld ten goede komen aan de keuze van wandversiering, welke in vele woningen zelfs met bescheiden middelen heel wat verbeterd zou kunnen worden. Goed fotowerk, smaakvol ingelijst, kan een sieraad voor het interieur zijn, en den eigenaar veel voldoening geven, vooral omdat het geheel zijn eigen werk is.

De fotografie is één van de middelen om de vrije tijd nuttig te besteden en is niet moeilijk te leren, wat een groot voordeel is. Directe tastbare resultaten brengen de meesten er toe, om de stof nader te gaan bestuderen. Velen zullen er zijn, die na volbrachte dagtaak, zich tot een ingewikkelde studie niet meer voelen aangetrokken. Leren fotograferen vereist echter niet het doorworstelen van lijvige boekdelen of het aanhoren van taaie theorie, avond na avond. In enkele uren kan iedereen worden geleerd, hoe men een foto moet maken en reeds direct kan men practisch aan het werk gaan. Dit spoedig practisch kunnen werken is het, wat o.a. de fotografie voor den arbeider zo geschikt maakt. Veelal verkeert men in de mening, dat fotograferen zeer kostbaar is, hetgeen ook inderdaad het geval wordt, wanneer men na het maken van opnamen, deze ter verdere behandeling uit handen geeft. Fotograferen kost geld, doch behoeft niet duurder te zijn, dan vele andere liefhebberijen. Laat men de foto door een ander afwerken, dan vervalt bovendien een zeer interessant gedeelte van de fotografische bezigheid. Thuisgekomen van een uitstapje of excursie met opnamen, zijn het de verdere werkzaamheden aan het foto's maken verbonden, die de fotografie een eerste plaats geven in de reeks van nuttige liefhebberijen. Bijna iedereen die gefotografeerd heeft, is nieuwsgierig naar de uitkomsten. Thuis kan door de verdere bewerking aan deze nieuwsgierigheid een einde gemaakt worden. Natuurlijk geeft de fotografie ook teleurstellingen. Zoals dit met elke liefhebberij kan voorvallen, doch des te groter zal de vreugde zijn, als men een volgende maal slaagt. Strijden om moeilijkheden te overwinnen is een goed arbeider niet vreemd. Ook deze soort van strijd behoeft de arbeider-fotograaf niet alleen te voeren. Reeds in diverse plaatsen van ons land heeft het Instituut voor Arbeidersontwikkeling fotogroepen ingericht, waar men alles op dit gebied te weten kan komen. Het onderwijs aan deze groepen is er op gericht om te werken met zo weinig mogelijk geldelijke offers. Bovendien leert men gemakkelijker fotografisch zien, doordat men veel werk van anderen te aanschouwen krijgt en hoort bespreken. Alle technische moeilijkheden worden door de gezamenlijke practische beoefening spoedig overwonnen en veel vlugger dan wanneer men uitsluitend alleen werkt, bereikt men een behoorlijke hoogte in zijn werk. Het tijdens de fotoexcursies gefotografeerde wordt gezamenlijk uitgewerkt, waardoor verknoeien van materiaal, wat anders in de aanvang nogal eens voorkomt, tot een minimum beperkt wordt.

De fotografie heeft zich in de Instituutsfotogroepen de laatste tijd ontwikkeld tot 'n algemeen belang voor het arbeidersontwikkelingswerk. De vele foto's van planten, binnen- en buitenlandse reisjes enz. bewijzen in de vorm van lichtbeelden uitnemende diensten bij het houden van lezingen voor Nat. Hist. groepen, Natuurvrienden en andere. Ook hebben deze platen een zekere propagandistische waarde. Goede collecties lantaarnplaatjes van uitstapjes en reizen worden gebruikt om op het werk van onze Natuurvrienden de aandacht te vestigen.

Als aangename en nuttige besteding van de vrije tijd zowel als in dienst van belangen van meer algemene aard is de fotografie waard, in de moderne arbeidersbeweging beoefend te worden.

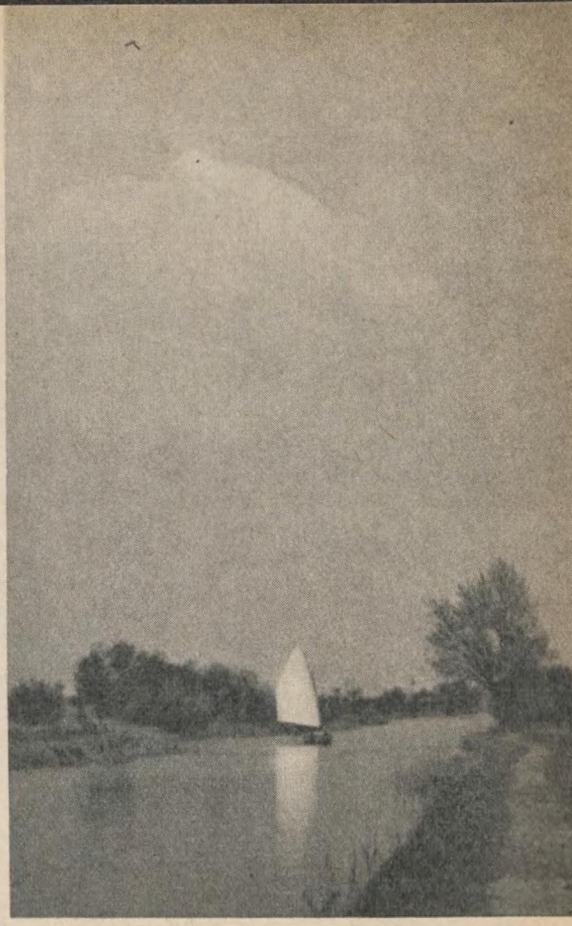

....en zó de zomer....